

19.1.2016

Aika Ma 18.1.2016 klo 12–13:30

Paikka Ympäristöministeriö, Aleksanterinkatu 7, Pankkisali

Paikalla: Pokka Hannele, YM (puheenjohtaja)
Attila Mikko, SYKE
Kuronen Ilpo, SLL
Kylä-Harakka-Ruonala Tellervo, EK
Tarja Savea-Nukala, AVI
Pietola Liisa, MTK
Puhakka Pentti, TEM
Rahnasto Oili, YM
Rantala Aulis, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Riipinen Miira, Suomen Kuntaliitto
Rönn Riitta, YM
Silvo Kimmo, SYKE
Säteri Helena, YM
Tanninen Timo, YM
Tarasti Markus, YM
Varis Tuula, YM
Auvvin Pirjo, YM (sihteeri)

Poissa: Kaatra Kai, MMM
Keinänen Jari, STM
Manninen Sami, OM

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Pokka avasi kokouksen ja toivotti läsnäolijat tervetulleiksi. Esityslista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Projektin 1 muistion esittely

Ympäristönsuojelulain ja -asetuksen sekä eräiden muiden säädösten uudistamishankkeen (YM038:00/2011) kolmannen vaiheen työ saatiin päätökseen vuoden vaihteessa. Hallitusneuvos Oili Rahnasto esitteli projektiryhmän 1 työn tuloksia ympäristölupamenettely sujuvoittamiseksi. Tiivistelmä projektiryhmän muistiosta on pöytäkirjan liitteenä (liite 1).

Aiheessa käydyssä keskustelussa todettiin, että uudet kuulemisvaiheet eivät välttämättä sujuvoita lupaprosessia, vaan voivat myös lisätä viranomaisten työtaakkaa. Jatkovalmistelussa tulisi edelleen pohtia, tarvitaanko uusia säädöksiä, vai voidaanko lupamenettelyä sujuvoittaa hallintokäytäntöjä uudistamalla. Todettiin, että lupamenettelyyn tulisi sisältyä maksuton neuvonta.

Aluehallintovirastoissa ollaan yleisesti valmiita kehittämään toimintatapoja. Projektin 1 valmistelema ja AVI:n toteuttama kokeilupilotti alkaa kuluvan vuoden maaliskuussa ja kestää vuoden loppuun. Puheenvuoroissa pilotointia kannatettiin yleisesti.

4. Projektin 6 muistion esittely

Ylitarkastaja Markus Tarasti esitteli projektin 6 ehdotuksia eläinsuojien ympäristölupamenettelyn kehittämiseksi. Tiivistelmä projektiryhmän muistiosta on pöytäkirjan liitteenä (liite 2).

Aiheesta käydyssä keskustelussa tuotiin useissa puheenvuoroissa esille asetusehdotuksen keskeneräisyys ja pidettiin tärkeänä, että eriävät mielipiteet otettaisiin huomioon asetusluonnoksen valmistelussa ennen kuulemisvaihetta, mutta viimeistään ennen säännösten viimeistelyä. Ympäristöministeriön työryhmän (YM008:00/2015) tuleva selvitys lakimuutoksista, joita ympäristövaikutusten arvioinnista (YVA) annetun direktiivin muutos (2014/52/EU) edellyttää, tulisi myös ottaa huomioon jatkovalmisteluissa.

Esitettiin projektin 6 muistioon lisättäväksi, että eläinsuoja-asetusluonnoksesta tehdään ympäristövaikutusten arviointi.

Organisaatorakenteiden yhdistämistä ja yhden luukun -periaatetta kannatettiin useissa puheenvuoroissa. Jatkovalmistelussa tulisi kuitenkin selvittää, miten niin sanottuun laajennettuun ilmoitusmenettelyyn siirtyminen todella vähentää hallinnollista taakkaa ja lyhentää käsittelyaikoja. Tulisi varmistaa, että uusi laajennettu ilmoitusmenettely ei ole kopio ympäristölupamenettelystä. Ehdotettiin, että PIMA-ilmoitusten käsittelystä saatuja kokemuksia hyödynnettäisiin jatkovalmistelussa.

Puheenjohtaja Pokka totesi, että myös keskeneräinen asetusluonnos voidaan lähettää lausunnonle, jolloin sidosryhmiltä saatua palautetta voidaan hyödyntää asian jatkovalmistelussa. Asetusluonnoksen keskeneräisyys tulisi kuitenkin selkeästi tuoda esille lausuntopyyntöön saatekirjeessä.

5. Projektin 7 muistion esittely

Ylitarkastaja Anneli Karjalainen esitteli projektin 7 ehdotuksia ympäristöluvanvaraisuuden keventämiseksi. Tiivistelmä projektiryhmän muistiosta on pöytäkirjan liitteenä (liite 3).

Projektiryhmän ehdotusta ilmoitusmenettelyyn siirtymisestä kannatettiin useissa puheenvuoroissa. Lisäksi tulisi tarkastella, mikä ilmoitusmenettelyyn siirtyvistä toiminnoista on nykyisin kunnan ja mikä valtion vastuulla. Toivottiin myös täsmällisempää tietoa siitä, miten laajennettu ilmoitusmenettely eroaa nykyisestä lupamenettelystä. Keskustelussa kannatettiin myös projektiryhmän ehdotusta siirtää Tukesille toimivaltaa myöntää lupa sekä ympäristönsuojelulain että kemikaaliturvallisuuslain nojalla.

Todettiin myös, että aluehallintouudistuksen vaikutukset tulisi ottaa huomioon jatkovalmistelussa.

Puheenjohtaja Pokka totesi, että lisäksi tulisi varmistaa, ettei ilmoitusmenettely ole nykyisen rekisteröintimenettelyn kaltainen.

6. Muut asiat

Puheenjohtaja totesi, että vaikka ympäristönsuojelulain kolmannen vaiheen työ on saatu päätökseen, lupamenettelyn kehittämistyötä on syytä edelleen jatkaa. Hankkeen projektiryhmien muistiot ovat luettavissa kokonaisuudessaan hankkeen nettisivuilta osoitteesta http://www.ym.fi/Ymparistonsuojelulain_uudistaminen.

7. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen ja kiitti osallistujia.

JAKELU Ohjausryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja sihteerit

Oili Rahnasto
18.1.2016

YSL-hankkeen 1. projektin ehdotukset aiheesta lupamenettelyn sujuvoittaminen

Projektiryhmässä on tunnistettu tarve kehittää ympäristölupamenettelyä. Lupahakemusten nykyistä parempi laatu, viranomaisten keskinäisen sekä viranomaisten ja toiminnanharjoittajien välisen yhteistyön tehostaminen, ympäristölupapäätösten laadun parantaminen ja päätösten paremman ennakoitavuuden takaaminen sekä lupien käsittelyaikojen lyhentäminen edellyttävät parempaa lupamenettelyä. Lupamenettelyä voidaan parantaa lainsäädäntöä muuttamalla tai ilman lainsäädäntömuutoksia, joustavien hallintolain ja ympäristönsuojelulain säännösten puitteissa järjestämällä työtapoja uudella tavalla viranomaisen sisäisessä prosessissa.

Projektiryhmä on päättänyt ehdottaa hahmottelemiensa **lupamenettelyuudistusten pilotointia**, koska projektilla ei ole ollut käytännöllistä tietoa, miten sen harkitsemat eräät lupamenettelyn uudet/muutetut menettelysäännöt vaikuttaisivat lupamenettelyssä ja mikä merkitys niillä olisi kokonaisuudessaan toiminnan sujuvoittamisen kannalta. Pilotointiin sisältyisi:

- tehostettu neuvonta
- viranomaisilta pyydettävät lausunnot pyydetäisiin nykyisestä poikkeavasti ennen kuulemista
- asianosaisten kuuleminen siirrettäisiin lupamenettelyssä nykyistä myöhempään ajankohtaan, mikä mahdollistaisi sen, että kuulemisasiakirjoissa olisi mukana lupahakemuksen ja viranomaislausuntojen ohella myös lupapäätösluonnos. (ELYn **täydentävä lausuma** kuulemisesta välittömästi ennen päätös-ratkaisua.)

Pilotoinnin sisältävään selvitystyöhön haetaan rahoitusta (50 000 €) VNK:lta.

Neuvonnan tehostaminen

- **säännösehdotus**, joka jalostettu – mm. soveltamisalaa laajennettu ja lisätty maininta tapaamismahdollisuudesta – Tarastin arviointiryhmän sähköistä neuvontaa koskevasta ehdotuksesta
- toimintamallien parantaminen
- tehostettu neuvonta mukaan pilotointiin

Hakijan kuulemissäännös

- jos poiketaan *olennaisesti* hakemuksesta, on hakijalle varattava [uusi] kuulemismahdollisuus (**eriävät mielipiteet**: SLL, AVIt)
- mukana myös pilotoinnissa

Selvityksiä koskevia ehdotuksia

- lupamenettelyn pullonkaulat ja eri vaiheisiin menevä aika
- asianosaisen määritelmän toimivuus
- toiminnanaloittamislupajärjestelmän toimivuus
- julkipanomenettelyn korvaaminen modernimmalla ratkaisulla (OM)

Viranomaisratkaisua koskeva ehdotus

- lupa ja valvonta valtiolla samaan viranomaiseen
- yksi valtakunnallinen viranomaisorganisaatio alueellisine toimipisteineen, joita riittävä määrä

Ehdotuksia **sähköisen lupajärjestelmän** kehittämiseen

Lupien **käsittelyaika** koskevat ehdotukset

- parempi ja erittelevämpi seuranta
- tavoitteena käsittelyaikojen lyhentäminen
- lupamenettelyä kehitetään saadun tiedon perusteella asiakaslähtöisesti ottaen huomioon VS Jari Partasen työryhmän tulokset palvelulupauksen toteuttamisesta
- **täydentävä lausuma** (EK)

Lukuisia ehdotuksia lupamenettelyn **käytäntöjen parantamisesta**

- voidaan toteuttaa AVlen toimintamalliryhmän ja toimialaryhmien kautta

Eläinsuojien ympäristölupamenettelyn kehittäminen, YSL pr 6
Markus Tarasti, Anne Polso

Projekti 6:n tehtävänä oli selvittää erikseen eläinsuojien osalta edellytyksiä säätää nyt lupamääräyksissä ratkaistavista asioista toimialakohtaisessa valtioneuvoston asetuksessa ja sen perusteella arvioida edellytyksiä siirtää eläinsuojia lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn tai rajata lupamenettelyssä ratkaistavien asioiden määrää. Lisäksi projektiryhmän tehtävänä oli selvittää valtioneuvoston asetusta koskevan ehdotuksen pohjalta lupaviranomaisten toimivallanjakoa ja muita lupakäsittelyn käytäntöjen edelleen sujuvoittamis- ja ohjeistustarpeita sekä laatia tarvittavat ehdotukset selvitettävistä asioista.

PROJEKTIRYHMÄN EHDOTUS NORMIOHJAUksesta JA KEVYEMMÄSTÄ MENETTELYSTÄ:

Laaja ilmoitusmenettely ja toimialakohtainen asetus

Projektiryhmä ehdottaa harkittavaksi uuden laajan ilmoitusmenettelyn soveltamista ja keskeisten ympäristönsuojeluvaatimusten antamista toimialakohtaisessa asetuksessa edellyttäen, että laajan ilmoitusmenettelyn voidaan katsoa soveltuvan toimialalle.

Toimialakohtainen asetus ja muistio

Projektiryhmä laati työssään luonnoksen toimialakohtaisesta asetuksesta ja esittää asetusluonnoksen jatkovalmistelua ja tarvittavien lisäselvityksien laatimista koskien erityisesti sijainninohjausta, ilmoituksesta kuulemista ja muutoksenhausta. Myös se soveltuisiko asetus kaikkien eri tuotantosuuntien ja eri kokoluokan eläinsuojien ympäristönsuojeluun vaatii vielä jatkoarviointia.

Laajan ilmoitusmenettelyn ilmoituslomake

Projektiryhmä ehdottaa, että laajan ilmoitusmenettelyn ja toimialakohtaisen asetuksen mahdollisessa jatko-työvaiheessa jatkettaisiin myös ilmoituslomakkeen valmistelua. Ilmoituslomakkeeseen olisi lisäksi aiheellista sisällyttää toiminnanharjoittajia palveleva muistilista muusta toimintaa velvoittavasta lainsäädännöstä sekä erilaisista ohjeista ja oppaista, jotka koskevat toiminnanharjoittajan ilmoituksessa valitsemia ja ilmoittamia toimenpiteitä. Samassa yhteydessä tulisi laatia myös muut toimintamallit kuten mallit ilmoituksesta annettavasta päätöksestä ja täydentävistä määräyksistä.

Sijainninohjauksen työkalu

Projektiryhmä esittää, että eläinsuojien sijainninohjaukseen laadittaisiin hajun arvioinnin työkalu ja työ käynnistettäisiin viivytyksettä. Työkalu voitaisiin sisällyttää asetuksen liitteeksi ja se mahdollistaisi eläinsuojien sijoittamisen toimintapaikalle ilmoitusmenettelyssä. Jos laajan ilmoitusmenettelyn käyttöön eläinsuojissa ei kuitenkaan päädyttäisi, palvelisi työkalu nykyistä ympäristölupamenettelyn sijoituspaikkaharkintaa.

PROJEKTIRYHMÄN MUUT EHDOTUKSET:

Laitosluettelon tarkistaminen

Projektiryhmä ehdottaa, että uusien eläinyksikkökerrointen (YSL 2. vaiheen muutos) käyttöä ohjeistettaisiin selkein esimerkein. Ohjeistus helpottaisi ja nopeuttaisi lupakynnysten ja toimivaltarajojen laskemista. Projektiryhmä ehdottaa lisäksi, että jatkossa tulisi yhdenmukaistaa kertoimia edelleen siten, että kaikkien eläinlajien lupa- ja toimivaltarajoissa voitaisiin käyttää yhtä eläinyksikkömäärää. Yhdenmukaistamisen edellytyksenä on, että eri eläinten ympäristövaikutuksista on riittävästi tutkimustietoa.

Turkistalouden ympäristönsuojeluohjeen laatiminen

Projektiryhmä näkee tarpeellisena, että turkisalalle laadittaisiin uusi ympäristönsuojeluohje, joka vastaisi tuotannon ympäristöllisiin haasteisiin ja nopeuttaisi turkistarhoja koskevien ympäristölupahakemusten käsittelyä ja parantaisi lupahakemusten laatua. Projektiryhmä esittää, että ohjeen laatimista varten perustettaisiin suppea työryhmä, joka kokoontuisi 2-4 kertaa. Projektiryhmä olisi tarpeen perustaa jo vuonna 2016. Työ ohjeen laatimiseksi tulisi aloittaa välittömästi.

Kotieläintalouden ympäristöhuoltoa koskevien MMM:n rakentamismääräysten- ja ohjeiden päivittäminen

Projektiryhmä ehdottaa, että maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräykset ja – ohjeet (C4) uudistetaan mahdollisimman pian vastaamaan nykyaikaisia vaatimuksia.

Eri lupamenettelyiden ja tukihakujen käsittelyjen päällekkäisyyksien karsinta

Projektiryhmä ehdottaa, että sähköistä lupien ja investointitukien hakumahdollisuutta lisättäisiin. Hakijalla tulisi olla mahdollisuus hyödyntää samoja asiakirjoja kaikissa prosesseissa niin, että tieto kulkisi myös viranomaisten välillä.

Lisäksi projektiryhmä ehdottaa, että laajan ilmoitusmenettelyyn yhteyteen tulisi harkita mahdollisuutta yhdistää naapureiden ja asianosaisten kuuleminen siten, että sitä ei olisi tarpeen enää erikseen suorittaa rakennuslupamenettelyssä.

Sähköisen lupahakemuksen ja asiointin kehittäminen

Projektiryhmä ehdottaa, että eläinsuojien lupahakemusten sähköistä asiointia kehitettäisiin edelleen. Tavoitteena olisi käyttäjää opastava sähköinen lupahakemussovellus. Lomaketta tulisi voida täyttää ja tallentaa useissa erissä ja siihen voisi liittää hakemuksen sähköisiä liitteitä. Hyvin täytetty ympäristölupahakemus nopeuttaa luvan käsittelyä huomattavasti. Sähköisen järjestelmän avulla viranomainen voi myös pyytää hakijalta lupaharkinnan kannalta tarpeellisia lisätietoja.

Mallilupien käyttöönotto

Projektiryhmä ehdottaa, että eläinsuojien mallilupia kehitetään edelleen vastaamaan paremmin nykyistä toimintaa ja käytäntöä. Teollisuuspäästödirektiivin kokoluokan sika- ja siipikarjatiloilte laaditaan uudet mallilupamääräykset. Kaikkien eläinsuojien mallilupajärjestelmä tulee laajentaa myös kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten käyttöön. Näin varmistetaan lupien joutuisa käsittely ja turvataan ympäristönsuojelun nykyinen taso myös jatkossa.

Anneli Karjalainen
18.1.2016

YSL-hankkeen 7. projektin ehdotukset ympäristöluvanvaraisuuden keventämiseksi

Projekti tarkasteli ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 toimintojen luvanvaraisuutta ja sen keventämismahdollisuuksia. Tarkasteluvaihtoehdot olivat luvanvaraisuuden poistaminen, lupakynnyksen asettaminen tai muuttaminen sekä luvanvaraisten toimintojen siirtäminen toiseen menettelyyn. Nollavaihtoehtona oli nykyisen luvanvaraisuuden säilyttäminen.

Luvanvaraisten toimintojen määrä on tällä hetkellä noin 14 700 kappaletta, ja projektissa 7 tarkasteltavia toimintoja oli yhteensä noin 5 900 kpl eli 40 % kaikista luvanvaraisista toiminnoista. Projektissa arvioitiin, että laajimmillaan ehdotusten mukaisesti lupamenettelystä poistettavia toimintoja olisi yhteensä noin 590, mikä vähentäisi projektissa tarkasteltujen laitosten määrä noin kymmenen prosenttia ja kaikista YSL:n liitteen 1 luvanvaraisista toiminnoista noin neljä prosenttia.

Projektin ehdotukset:

Projekti ehdottaa, että luvanvaraisuus poistetaan

- viilutehtailta, makeutusainetehtailta, kevytbetonitehtailta, yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikoilta tai vastaavan kokoiselta työkonevarikolta sekä kiinteiltä eläintarhoilta ja huvipuistoilta
- eräiltä metalliteollisuuden kylmäprosesseilta (langanveto, valssaus ja syväveto), puupellettien puristamistoiminnalta, pelastustoiminnan helikopterilentopaikalta sekä niiltä toiminnoilta, jotka ovat luvanvaraisia jonkin muun YSL:n liitteen 1 taulukon 2 kohdan perusteella (liimapuutehtaat, maali-, väri- ja lakkatehtaat tuotantomäärän perusteella, liimatehtaat, kumitehtaat, joissa ei ole vulkanointi- tai mastisointiprosessia, asbestin tai asbestipohjaisten tuotteiden käsittely).

Projekti ehdottaa, että

- pohjavesialueen ulkopuolella sijaitsevista kemikaaliturvallisuuslain mukaan laajamittaisen kemikaali- ja polttoainevarastojen ympäristöluvanvaraisuudesta voidaan luopua ja varmistaa ympäristönsuojelun vaatimusten täyttyminen muilla keinoin kemikaaliturvallisuuslain mukaisessa lupamenettelyssä
- luvanvaraisuus poistetaan myös niiltä elintarvike- ja rehuteollisuuden ja eräiltä muilta toiminnoilta sekä kalankasvatuksen kiertovesilaitoksilta, joiden merkittävin päästö on jätevedet ja jos jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle, jonka käsittelykapasiteetti on riittävä
- lupakynnystä nostetaan tai muutetaan merialueiden kalankasvatustiluksilla sekä luonnonvaralammikoilla
- eräiden orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen lupakynnyksiä nostetaan ja lupakynnyksen alle jääviä toimintoja siirretään rekisteröintiin
- vielä luvanvaraiset pohjavesialueen ulkopuolella olevat nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat (kuten erilliset lentopetrolin, työkonevarikoiden jakelupisteet), kiinteät betoniasemat ja betonituote-tehtaat siirretään rekisteröintiin.

Projekti ehdottaa toimivallan siirtoa valtion lupaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen välillä (sahalaitokset, osa metallien ja muovien pintakäsittelytoiminnoista).

Projektissa tunnistettiin myös mahdollisuus korvata lupamenettely uudella laajalla ilmoitusmenettelyllä. Projekti ehdottaa, että jatkotyössä selvitetään laajan ilmoitusmenettelyn käyttöönottoa, soveltamisalaa, saavutettavia hyötyjä ja haittoja verrattuna nykyisiin lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyihin sekä menettelyn vaatimia säädösmuutoksia.

Esitettyjen ilmoitusmenettelyjen vertailua lupa- ja rekisteröintimenettelyihin

	Lupamenettely	Laaja ilmoitusmenettely (uusi)	Rekisteröinti	Kevyt ilmoitusmenettely (uusi)
Viranomaisen, jolle hakemus/ilmoitus jätetään	Lupaviranomainen	Valvontaviranomainen	Valvontaviranomainen	Valvontaviranomainen
Kuulemismenettely	Laaja (huom. YSL 96 §)	Harkinnanvarainen	Ei	Ei
Määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi	Aina	Tarvittaessa	Ei	Ei
Tieto viranomaisen ratkaisusta	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei
Toiminnan voi aloittaa	Kun päätös lainvoimainen (tai YSL 199 §:n mukainen aloitamisilma)	90 vrk riittävät tiedot sisältävän ilmoituksen jättämisestä Päätös 90 vrk:n aikana	90 vrk ilmoituksen jättämisestä	30 vrk ilmoituksen jättämisestä
Valitusoikeus	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei
Jälkivalvonta	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Tarvittaessa
Yksittäinen määräys (YSL 180 §)	Ei	Ei	Ei	Kyllä
Kunnan ys-määräykset (YSL 202 §)	Ei	Ei	Ei	Kyllä

Projekti tunnisti työssään myös useita muita sen ehdotuksiin liittyviä asioita, joissa hallinnollista taakkaa voitaisiin keventää ja esittää useita jatkotoimenpiteitä, kuten esimerkiksi että

- selvitetään turvetuotannon sekä kivenlouhinta- ja kivenmurskaustoimintojen lupamenettelyjen keventämismahdollisuuksia (luvanvaraisia toimintoja yhteensä runsaat 3 000)
- käynnistetään vuoden 2016 alussa jatkotyö kalankasvatuksen ohjausmekanismien kehittämiseksi
- selvitetään kemikaalivarastojen ympäristölupamenettelyn keventämiseksi tarvittavat säädösmuutokset.
- selvitetään, onko saavutettavissa resurssisäästöjä pienten, alle 500 AVL:n yhdyskuntajätevedenpuhdistamojen lupamääräysten rajaamisella toiminnan keskeisimpiin osiin.

Vaikutuksista

Ehdotukset, joissa toiminta poistettaisiin kokonaan luvanvaraisuudesta, keventäisivät pääosin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen hallinnollista taakkaa. Vaikutukset valtion lupa- ja valvontaviranomaisiin olisivat vähäisempiä.

Projektin esittämien muutosten voidaan arvioida keventävän toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa yksinkertaistettujen menettelyjen, luvanvaraisuudesta poistamisen ja toimivaltamuutosten seurauksena.

Projektin yhteydessä ei ole tarkemmin selvitetty esitysten vaikutuksia ympäristönsuojelun tasoon Suomessa. Luvanvaraisuutta on esitetty poistettaviksi toiminnoilta, joiden päästöt ja vaikutukset ympäristöön ovat pieniä. Kokonaisuudessaan esitetyt muutokset kohdistuvat pieneen osaan luvanvaraisista toiminnoista, jolloin pääosa projektin tarkastelussa olleista toiminnoista edellyttää edelleen ympäristölupaa.

Toimintojen poistaminen luvanvaraisuudesta tai siirtäminen kevyempään menettelyyn vaikuttaa kansalaisten osallistumistapaan omaa elinympäristöään koskevassa päätöksenteossa.